

Bu yılki Nobel fizik ödülü lazer araştırmaları konusunda yaptıkları önemli katkılardan dolayı üç fizikçiye verildi. Bunlardan birisi 96, ikincisi 74, en gençleri olan Kanadalı kadın fizikçi ise 59 yaşında. Lazer fiziğine yaptıkları katkılar sayesinde lazer kanser ve göz hastalıklarını tedavide daha yetkin kullanılabilir.

Bu yılki ödülün iki değişik yönü bulunuyor.

Birincisi: ödül kazananların yaşlarıdır. 60'lı yaşlara gelince hayatın bittiğini sanan insanların bu örnekten bir şey anlayacağını sanmıyorum. Hayat büyük bir birikimdir. 60'a gelinceye kadar bu birikimde önemli adımlar atmamışsanız, daha sonra atmanız oldukça zordur. 96 yaşında ödül kazanan ABD'li fizikçi halen aktif ve lazer teknolojisindeki gelişmeyi "hayatının eseri" olarak görüyor. Yıllarca bu konuyla uğraşmış ve önemli katkılar yapmış.

İkincisi: Nobel fizik ödülünü 55 yıl aradan sonra kazananlar arasında bir de kadın bulunuyor. Bu ödülün tarihindeki üçüncü kadın... Çok sayıda kişi bir kadının Nobel fizik ödülü kazanmasına ve kadınların Nobel kazananlar arasındaki azlığına dikkat çekti. Bu dikkat çekiş yersizdir hatta saçmadır bile denilebilir. Belirleyici olan fizikte ne yapıldığıdır ve kişi öncelikle bununla değerlendirilmelidir, cinsiyetiyle değil...

Nobel fizik ve kimya ödülleri edebiyat ödülü gibi tartışmalı değildir. Nobel edebiyat ödülü verilen kişinin yazarlığını beğenen olur beğenmeyen olur ama doğa bilimleri konusunda beğeniye yer yoktur. Kişilerin performansı bilime yaptıkları katkıyla ölçülür ve bu temelde ödül alırlar.

Geçtiğimiz yıl Nobel fizik ödülü Einstein'ın yüz yıl önce teorik olarak varlığını gösterdiği ama o zamandan beri ölçülemedikleri için "iyi bir varsayım" olarak değerlendirilen çekim dalgalarını ölçebilen üç kişiye verilmişti. Ne itirazı, herkes son derece yerinde bulmuştu.

Fizikte kadın sayısı az, fizikçilerin yüzde 70-80'i erkektir. Bunu üniversitelerdeki fizik bölümü

Nobel fizik ödülü 2018

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Çarşamba, 03 Ekim 2018 08:57 -

öğrencileri arasında da görmek mümkündür. Fiziğe katkı yapabilmek için öncelikle üniversitede bu bölümü bitirmek ardından da doktora yapmak gerekir. Belirleyici olan bu kademelerdeki kadın sayısını artırmaktır, tersi durumda Nobel fizik ödülü alan kadın sayısı doğal olarak çok az olacaktır.

Bilim dallarında kadın-erkek eşitliği hayaldir, gerçekleşemez. Kimya ve biyolojide kadınların sayısı erkeklerden fazladır, fizik ve matematikte ise azdır. Kadınların bu dallara yönelmeye teşvik edilmesi gerekiyor ama bu teşvik ilgili alanlarda performans varsa anlam taşır, aksi durumda teşvik etmekle bir şey olmaz.

İsviçre’de bulunan atom altı parçacıkları hızlandırma laboratuvarı CERN bu konuda adım atıyor ve kadın fizikçilere daha çok görev veriyor, onları daha öne çıkarıyor. Bu fizikçiler üniversitede fizik bölümünü bitirmiş olan ve çekirdek fiziği konusunda çalışan kadınlardır. O kadar ki CERN’deki bir erkek fizikçi uygulamayı protesto etmiş ve sonuçta CERN’den çıkarılmış.

Teşvik önemlidir ama sonuçta teşvik performans üzerinde yükselmelidir, performans yoksa teşvikle daha ileriye gidilemez ve zaten kimse de teşvik etmez.

Bunu yakın bir örnekten biliyorum. Kızımın matematiği kötüydü, birkaç kere birlikte çalıştık ve yeterli oldu. Burada teşvik övgü sözleri değildir, bunlar boş laflardır. Bir matematik problemi nasıl çözülür, genel yöntem nedir? Matematiğe kafası çalışan kişi bunu hemen öğrenir. Verilenler vardır, çözüm için istenilen vardır. Çözüm, verilenler arasında belirli bir ilişki kurularak gerçekleşir. Verilenler arasındaki ilişkiyi arayacaksınız ve bunun için kullanılması gereken formülü bileceksiniz... Fizikte olduğu gibi matematikte de her formül her yerde kullanılmaz. Bütün formülleri ezberlemiş olabilirsiniz ama hangi formülün nerede kullanılacağını bilmiyorsanız bir şey yapamazsınız.

Lisede fizik ve matematikte gayet iyiydi. Önce matematik öğretmeni olmak istedi ve üniversitede bir yıl ilgili bölüme devam etti. Ardından “bu veletlerle uğraşılmaz” diye düşünerek bir dönem ara verdi. Bu arada ekonomide firmalarla ilgili bir dala heveslendi, ben de “bu dalda okuyup ne yapacaksın? Frankfurt’ta bu konuda iş çok ama çok kişi bu dalı okuyor. Sen fizikte iyisin, neden bu bölüme girmiyorsun?” demiştim. Aklına yattı, fizik bölümüne girdi ve takılmadan bitirdi. Şimdi çekirdek fiziğinde yüksek lisans yapıyor ve konusu da CERN’deki araştırmalarda elde edilen bazı sonuçların analizi üzerine...

Nobel fizik ödülü 2018

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Çarşamba, 03 Ekim 2018 08:57 -

Fizik ve matematikteki yeteneği görüyorsanız, sıkı çalışmayla iyi bir performans da sergileniyorsa, teşvik sonuç verici oluyor. Bunlar olmadan teşvikin anlamı bulunmuyor.